

ECOLOGISCHE WERKINSTRUCTIE

GEDRAGSCODE SOORTBESCHERMING
BESTENDIG BEHEER

15-04-2024

Samengesteld door: **Ruud de Jong**

In samenwerking met:

 NLadviseurs
Sterke natuur voor iedereen

ECOLOGISCHE WERKINSTRUCTIE

De maatregelen uit de werkprotocollen worden toegespitst in een werkinstructie. Hierbij worden het algemeen zorgvuldig handelen en het (soort)specifiek zorgvuldig handelen omschreven naar aanleiding van de aanwezige soorten in het specifieke te beheren vak. Deze werkinstructie is een vervolgstap op het ecologisch werkprotocol.

ALGEMEEN ZORGVULDIG HANDELEN

Algemeen zorgvuldig handelen is van toepassing op alle werkzaamheden. Het geeft een invulling aan de algemene zorgplicht die geldt voor alle plant- en diersoorten. Maatregelen bestaan uit:

- Werken vanuit één richting en stapvoets zodat mobiele dieren altijd kunnen vluchten
- Werken vanuit een gesloten eind naar een open eind
- Niet alle sloten of de hele sloot tegelijk schonen of baggeren. Ten alle tijden minimaal 25% ongemoeid laten
- Schoonsel en bagger op de kant deponeren en minimaal 48 uur laten liggen, zodat dieren weg kunnen vluchten
- Bij het deponeren van schoonsel of bagger wordt rekening gehouden met leefgebied van (mogelijk) aanwezige soorten
- Baggeren en schonen van wateren wordt uitgevoerd in september en oktober
- Geluid en bewegingen worden tot een minimum beperkt
- Zoveel mogelijk met lichte machines werken. Met zware machines wordt zoveel mogelijk over verharding gereden
- Werken tijdens de avonduren wordt zoveel mogelijk beperkt om lichtvervuiling te voorkomen. Als werkzaamheden in het donker worden uitgevoerd, wordt enkel de werklocatie verlicht.

SPECIFIEK ZORGVULDIG HANDELEN

Onder specifiek zorgvuldig handelen wordt het aangepast werken verstaan bij mogelijk voorkomen van een beschermde soort. De locaties van handelen zijn verder uitgewerkt in de verspreidingskaarten en de werkprotocol-tool. Per soort(groep) is in deze paragraaf uitgewerkt welke specifieke maatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. De maatregelen zijn ingedeeld in verschillende categorieën, op volgorde van prioriteit, A, B, C en D. Indien mogelijk worden werkzaamheden uitgevoerd volgens de maatregelen bij A. Alleen wanneer dat niet mogelijk is wordt er gewerkt volgens B, daarna pas C. Categorie A, B en C voorzien in het voorkomen van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij categorie D is er sprake van beperkt overtreden van de Wet natuurbescherming en mag deze alleen toegepast worden wanneer er sprake is van wettelijk belang, bijvoorbeeld wanneer veiligheid in het geding komt.

A - BUITEN DE BESCHERMINGZONE

Markeren van een beschermingszone op basis van de essentiële onderdelen van het leefgebied van de soort, de verstoring-gevoeligheid van de soort en de invloed van de uit te voeren werkzaamheden. Alleen werken buiten deze zone en voorkomen negatieve effecten binnen deze zone.

B - BINNEN BESCHERMINGZONE & BUITEN KWETSBARE PERIODE

Binnen de beschermingszone buiten de kwetsbare periode van de soort werken. Geen aantasting van essentiële onderdelen van het leefgebied en voorkomen van verstoring door het treffen van maatregelen.

C - BINNEN BESCHERMINGSZONE & BINNEN KWETSBARE PERIODE

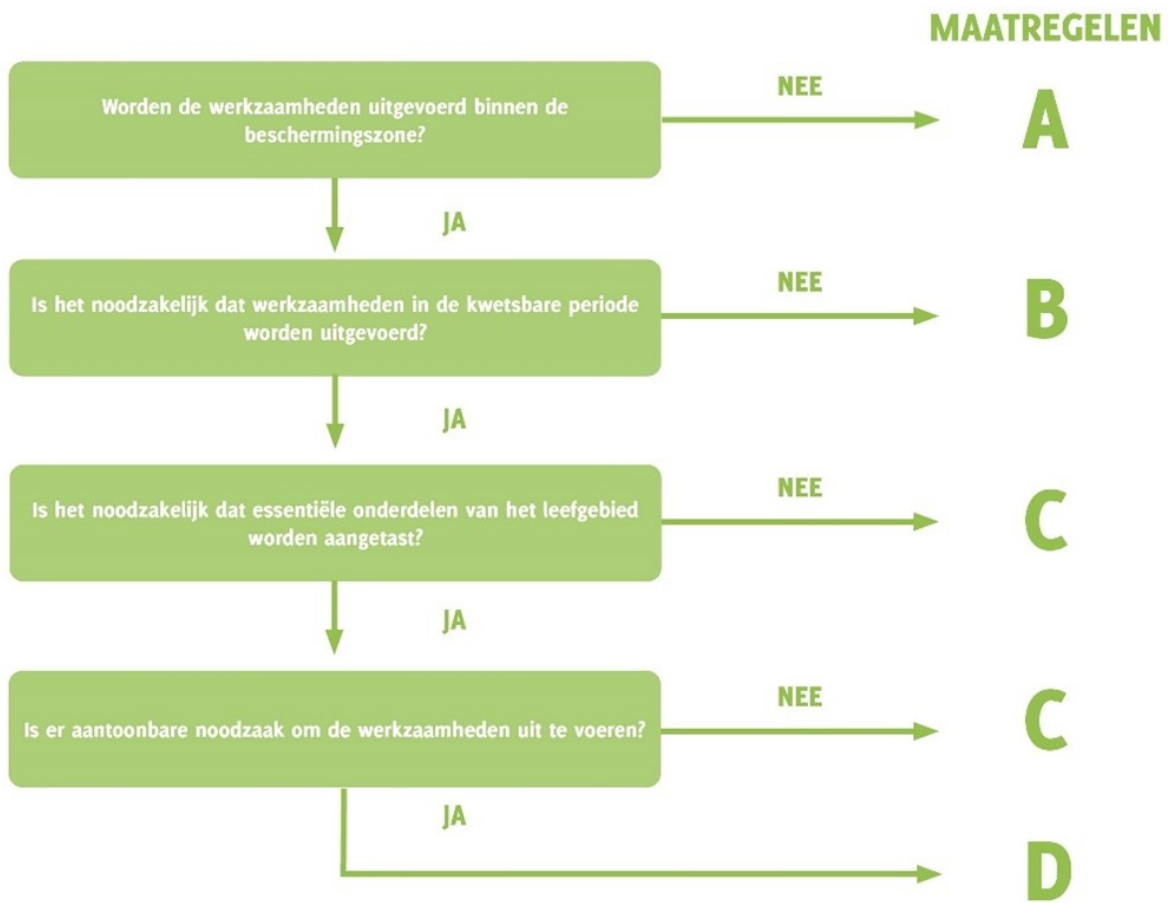
Binnen de beschermingszone binnen de kwetsbare periode van de soort werken. Voorkomen van aantasting essentiële onderdelen van het leefgebied en verstoring door het treffen van maatregelen.

D - BINNEN BESCHERMINGSZONE, BINNEN KWETSBARE PERIODE & AANTASTING ESSENTIEEL LEEFGEBIED

Binnen de beschermingszone werken met een geringe (tijdelijke) aantasting van essentiële onderdelen van het leefgebied. Het werk faseren waarbij een deel van het essentiële leefgebied tijdelijk niet beschikbaar is. Er worden maatregelen getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken. In de laatste plaats kunnen essentiële delen van het leefgebied opgeheven worden indien er (tijdelijke) alternatieven beschikbaar zijn en duurzame alternatieven op termijn beschikbaar komen. Werken binnen categorie D dient te worden gezien als een laatste redmiddel en mag alleen gebruikt worden wanneer categorie A t/m C niet mogelijk zijn. Categorie D betreft een (tijdelijke) overtreding van de Wet natuurbescherming en is alleen toegestaan bij het werken met deze gedragscode. Het is noodzakelijk om de werkwijze van de beheermaatregelen binnen deze categorie te documenteren in een ecologisch logboek. Hierin dient te worden vermeld:

- Op welke manier er gewerkt is binnen cat. D
- Waarom werkzaamheden binnen cat. A t/m C niet mogelijk waren
- Wanneer er gewerkt is binnen deze cat. D
- Op welke manier er rekening is gehouden met de soort

WATER- EN RIETVOGELS

Deze groep vogels houden van rietlanden, moerassen en andere oevervegetaties. Deze soorten maken hun nesten in en tussen het riet, bij ruigtes en struwelen, op het water of aan de waterrand. Verder is het leefgebied gevarieerd, namelijk verschillende soorten moerassen, diverse rietruigtes, oevervegetaties, en waterlichamen. Vogels die onder dit soort vallen zijn:

Roerdomp
Dodaars
Meerkoet
Fuut

WATEREN EN OEVERS

VOORZORGSMATREGEL A

Alle broedvogels zijn in Nederland beschermd. Werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren of vernietigen van nesten van algemene broedvogels wanneer deze in het broedseizoen plaatsvinden. Broedgevallen kunnen zich in en rondom de bebouwing voordoen. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Worden toch bezette nesten aangetroffen dan dienen werkzaamheden met een mogelijk negatief effect te worden uitgesteld totdat de ouders klaar zijn met broeden en de jongen zelfstandig het nest definitief hebben verlaten.

- Door een ecologisch deskundige wordt een beschermingszone bepaald waarbinnen het essentieel leefgebied van die soort valt.
- Deze leefgebieden worden ontzien tijdens de werkzaamheden en verstoren van broedgevallen moet voorkomen worden.
- De beschermingszone rondom een nest is algemeen bepaald op 10 meter maar afhankelijk van de soort kan deze groter zijn.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

VOORZORGSMATREGEL C

Werkzaamheden binnen de beschermingszone en binnen de kwetsbare periode zijn mogelijk, mits er wordt gewerkt volgens de volgende regels:

- Actief gebruikte nestlocaties in riet en bij oevers worden gemarkeerd en ontzien. De nesten mogen niet worden verstoord.
- Er wordt minimaal 5 meter afstand gehouden.
- Foerageer en dekking wordt zoveel mogelijk behouden. Wanneer er kuikens aanwezig zijn mag er niet worden gewerkt.

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

NATUURKALENDER WATER EN OEVERS

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC
RIET EN WATERVOGELS												
IJSVOGEL EN OEVERZWALUW												
VLEERMUIZEN												
BEVER												
BOOMMARTER												
NOORDSE WOELMUIS												
HEIKIKKER												
POELKIKKER												
RUGSTREEPPAD												
RIVIERROMBOUT OEVERS												
RIVOERROMBOUT WATERBODEM												
GROTE MODDERKRUIPER												
PLATTE SCHIJFHOREN												

De kalender geeft in het **rood** weer wanneer werkzaamheden bij voorkeur niet uitgevoerd worden, de kwetsbare periode van de soort. In het **oranje** wanneer de werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden mits er zwaardere soortspecifieke maatregelen worden getroffen, de semi-kwetsbare periode. In het **geel** wordt de periode aangegeven waarin de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden onder enkele lichte soortspecifieke maatregelen. En in het **groen** wanneer de werkzaamheden bij voorkeur worden uitgevoerd, de minst kwetsbare periode. In deze periode kunnen nog wel enkele soortspecifieke maatregelen gelden.